

Forslag til budget 2024 for Region Midtjylland

Dato 10.08.2023

Martin R. Christensen

Sagnr: 1-21-78-8-22

Side 1

0. Indhold

I notatet gives der en detaljeret beskrivelse af budgetforslaget. Notatet er baseret på Økonomiaftalen for 2024, og administrationens vurderinger af den økonomiske situation, jf. indmeldinger i forbindelse med økonomirapporteringen samt opfølgninger og skøn for 2024.

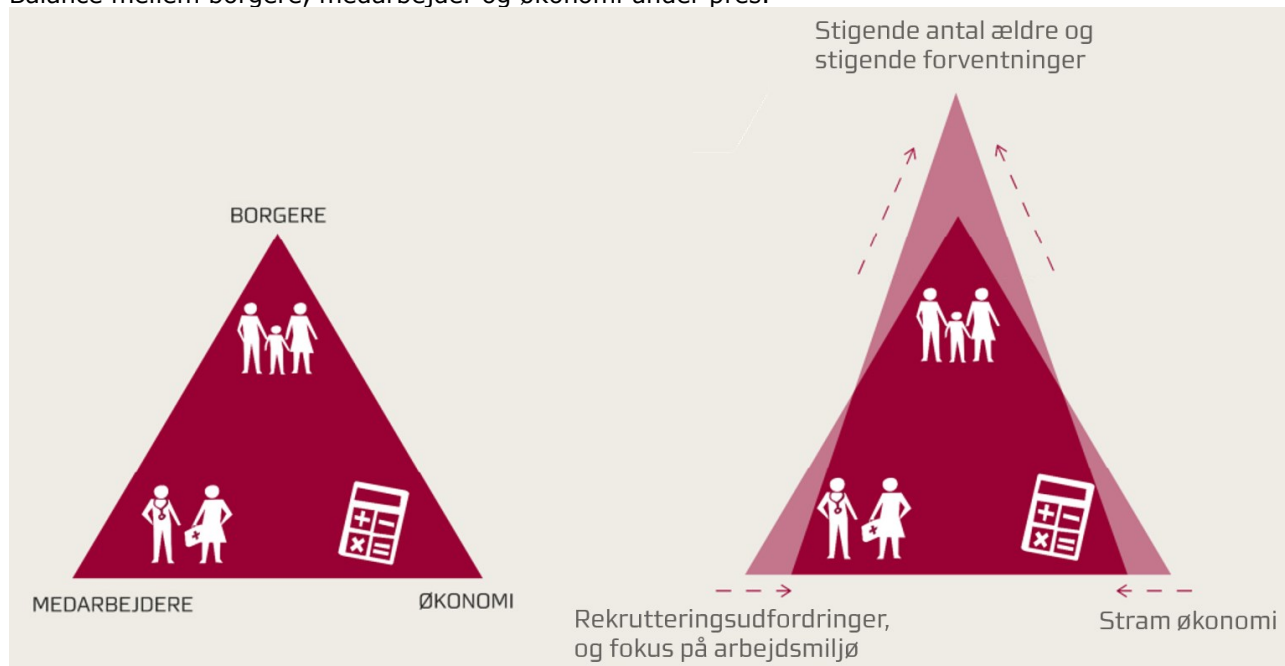
Notatet har følgende afsnit:

0. Indhold	s. 1
1. Indledning	s. 2
2. Resumé	s. 5
3. Forslag til budget 2024 for Sundhed	s. 7
4. Forslag til budget 2024 for Socialområdet	s. 19
5. Forslag til budget 2024 for Regional Udvikling	s. 20
6. Forslag til budget 2024 for Fælles Formål og Administration	s. 23
7. Forslag til budget 2024 for Finansielle poster	s. 24
8. Likviditet i budget 2024	s. 25
9. Flerårsbudgettet for Sundhed	s. 26
10. Tidsplan for den videre behandling af budget 2024	s. 30

1. Indledning

Region Midtjylland er presset som følge af den demografiske udvikling i befolkningen, personalesituationen og et begrænset økonomisk råderum. Trekanten nedenfor viser de 3 områder, hvor regionen er presset.

Balance mellem borgere, medarbejder og økonomi under pres.

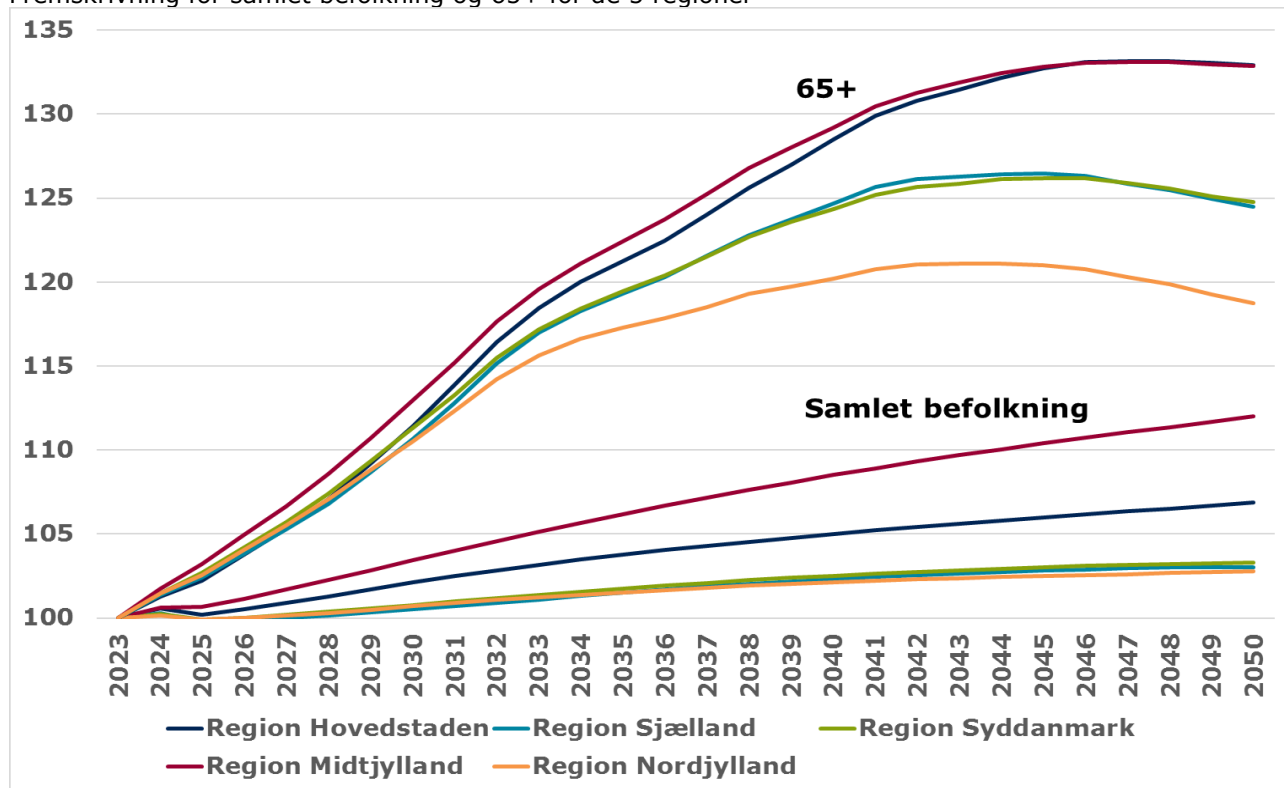

Trekanten til venstre udtrykker et sundhedsvæsen i balance, hvor vi kan efterleve borgernes forventninger, kan ansætte de tilstrækkelige medarbejdere med rette kompetencer, inden for den økonomi vi har til rådighed. Trekanten til højre illustrerer den situation med ubalance, hvor vi står i dag, hvor borgernes forventninger stiger, medarbejderne er svære at rekruttere og fastholde, og økonomien er presset. Alt peger på, at det kun bliver værre de kommende år.

Borgerne har i dag høje forventninger til sundhedsvæsenet. De ønsker at blive behandlet hurtigt og effektivt, og de ønsker adgang til den nyeste behandling. Rekruttering af tilstrækkelige og relevante kompetencer er også en udfordring for sundhedsvæsenet. Der er mangel på sundhedspersonale i Danmark, og denne mangel vil kun stige i de kommende år. Økonomien er ligeledes presset. Udgifterne stiger bl.a. som følge af ny medicin, nye teknologier mv. og der skal prioriteres midler til andre områder end sundhedsvæsenet bl.a. forsvaret, klima mv.

En del af presset inden for alle 3 områder kan til dels forklares med den demografiske udvikling.

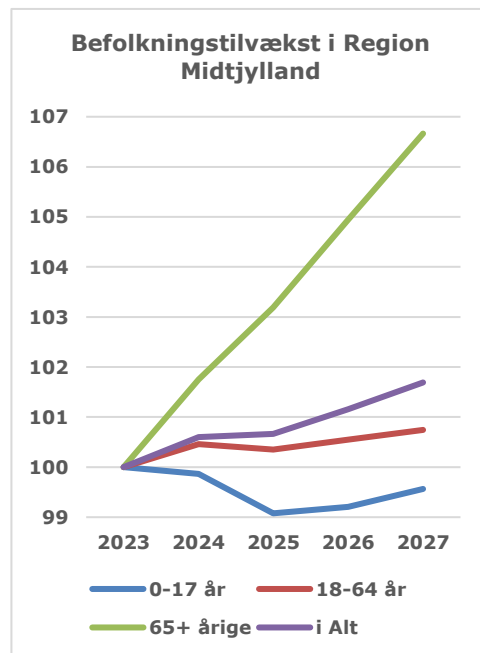
Fremskrivning for samlet befolkning og 65+ for de 5 regioner

I perioden frem mod 2050 vil Region Midtjylland have en stigning i befolkningstallet på ca. 12 %, hvilket er den største stigning blandt regionerne. I samme periode vil Region hovedstaden opleve en stigning i befolkningstallet på ca. 7 % og de resterende regioner ca. 3 %. Samtidig vil antallet af borgere i alderen 65+ stige med ca. 33 %, hvilket sammen med Region Hovedstaden er den højeste stigning blandt regionerne, de øvrige regioner vil opleve stigninger på 19-25 %.

Befolkningen er således i vækst, og den bliver samtidig ældre. Det betyder, at der er flere mennesker, der har brug for sundhedsydelser, og at de har brug for dem i længere tid. Den demografiske udvikling i Region Midtjylland betyder, at det er den region, der kommer til at se den største stigning i efterspørgslen efter sundhedsydelser i de kommende år.

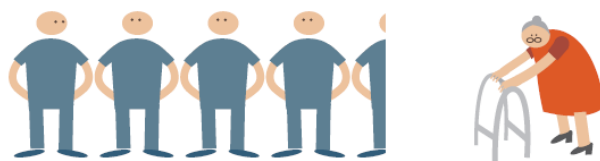
I budgetoverslagsperioden svarende til 2024-2027 forventes det, at antallet af borgere i Region Midtjylland vil stige med 22.984 personer i forhold til 2023, hvilket svarer til en stigning på 2 %. Heraf vil 18.120 personer eller 79 % af den samlede stigning være personer i alderen 65+ år, hvilket svarer til, at der i perioden vil blive 7 % flere borger i alderen 65+. I samme periode vil der være en stigning på 1 % i antallet af borgere i alderen 18 – 64 år. Dermed vil væksten i antallet af borgere i alderen 65+ være 7 gange så høj som væksten i antallet af borger i alderen 18 – 64 år i budgetoverslagsperioden.

Den demografiske udvikling har imidlertid ikke kun betydning for efterspørgslen af sundhedsydelser. Det er således forventningen, at der fremadrettet vil være betydelige udfordringer med personalesituationen, hvor det er svært at rekruttere inden for forskellige faggrupper, hvilket sætter sundhedsvæsenet under pres. Dette opleves allerede på en række områder i dag, men forventes at blive forværret over de kommende år. Det skyldes, at antallet af borgere der går på pension er højere end antallet af unge der kommer ind på arbejdsmarkedet.

Region Midtjyllands budget for 2024 er ud over den demografiske udvikling, presset af stigende udgifter til blandt andet praksissektoren og tilskudsmedicin. Samtidig er der behov for at kunne sikre kapacitet, blandt andet til at nedbringe ventelister. På den baggrund har regionsrådet den 21. juni 2023 i en indledende rammesættende drøftelse bedt om, at der udarbejdes et sparekatalog på i omegnen af 300 mio. kr. Hertil kommer de ca. 65 mio. kr., der skal realiseres i administrative besparelser som følge af økonomiaftalen for 2024.

2000 4,3 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR.BORGER OVER 65 ÅR

2016 3,2 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR.BORGER OVER 65 ÅR

2026 2,8 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR.BORGER OVER 65 ÅR

2036 2,3 BORGERE MELLEM 18 OG 64 ÅR PR.BORGER OVER 65 ÅR

Kilde: Baseret på tal fra "Fem megatrends der udfordrer fremtidens sundhedsvæsen", Højgaard & Kjellberg, KORA (2017)

2. Resumé

Det skal indledningsvist bemærkes, at resuméet er enslydende med sagsfremstillingen i dagsordenspunktet.

Sundhedsområdet

Nedenstående tabel opsummerer økonomien på sundhedsområdet for budget 2024 i forbindelse med 1. behandlingen.

Tabel 1. Opsummering af økonomien i 1. behandlingen af budget 2024

Mio. kr.	Region Midtjylland
Økonomisk råderum sfa. Økonomiaftale 2024:	-265,3
Realvækst 2024	-293,3
Medfinansiering af IT mv.	2,8
Administrativ besparelse	60,2
Blocktilskudsfordeling	-51,6
Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter	16,6
Budgettilpasninger og økonomivurderinger:	351,7
Praksisområdet	191,0
Tilskudsmedicin	155,0
Hospitalsmedicin	36,0
Respiratorpatienter	-15,0
Leasing	15,0
Samhandel	25,0
Dansk Center for partikelterapi	5,0
Lægelige uddannelser	15,5
Tidligere politiske beslutninger	-48,8
Mindre budget- og bevillingsændringer	-2,9
Cyber- og informationssikkerhed	10,9
PL-rul Fællesudgifter og -indtægter 2023	-35,0
Nødvendige prioriteringer:	89,1
Finansiering af sensorbaserede glukosemålere til diabetespatienter	6,0
Udvidelse af plasmaferesetapninger i Region Midtjylland	8,4
Ny lægevagtsaftale	13,7
Oprettelse af Region Midtjyllands akutte natordning	16,5
Microsoft Office 365	20,0
Finansiering af DPD-test på Aarhus Universitetshospital	1,6
Nationalt Center for Overvægt	0,7
Differentieret Livmoderhalskræftscreening	1,2
Afledte driftsudgifter til IT sfa. kommende Investeringsplan 2024-2032	4,3
Driftspulje til transformation	10,0
Finansiering af TVÆRSPOR	3,0
Fællesudbud på laboratorieområdet	3,7
Foreløbig manko i budget 2024	175,5
Besparelser i budget 2024:	-360,2
Administrative besparelser fra økonomiaftalen for 2024	-60,2
Sparekatalog 2024	-300,0
Pulje til politisk prioritering i budgetforlig 2024	-184,7

- er reducerede udgifter eller indtægter, + er stigende udgifter

Økonomiaftalen for 2024 mellem regeringen og Danske Regioner blev indgået den 26. maj 2023. Økonomiaftalen og genberegningen af blocktilskudskriterierne bidrager samlet set med et råderum på 265,3 mio. kr. til prioritering i budget 2024.

Der er indarbejdet forslag til budgettilpasninger og økonomivurderinger på sundhedsområdet i budget 2024 på 351,7 mio. kr., der skal finansieres af ovenstående råderum. Ud over budgettilpasningerne er der indarbejdet en række nødvendige prioriteringer. Der er samlet set nødvendige prioriteringer for 89,1 mio. kr. Herefter er der samlet set en budgetmanko på 175,5 mio. kr.

Der indregnes på nuværende tidspunkt besparelser på i alt 360,2 mio. kr. i budget 2024, dels fra de administrative besparelser fra økonomiaftalen for 2024 og dels fra sparakatalog 2024. Når besparelserne indregnes resterer en pulje til politisk prioritering i budgetforliget for 2024 på 184,7 mio. kr.

Under forudsætning af budgetbalance i 2024 viser flerårsbudgettet, at der forventes balance i de kommende år. I 2024 forventes et råderum på 13,5 mio. kr. stigende til 84,2 mio. kr. i 2027. Det bemærkes, at der er væsentlige usikkerheder forbundet med de forskellige skøn i flerårsbudgettet.

Anlæg

Anlægsrammen for Region Midtjylland er i Økonomiaftalen for 2024 fastsat til 727,8 mio. kr. Som følge af et "Ekstraordinært løft sfa. energirenoveringspulje", er anlægsrammen i 2024 øget med 3,5 mio. kr. Dermed er den samlede budgetramme til anlægsprojekter på sundhedsområdet på 731,4 mio. kr. i 2024. Anlægsrammen for 2025 er ekstraordinært blevet fastsat i Økonomiaftalen for 2024, og forventes at blive på ca. 815 mio. kr. for Region Midtjylland.

Udvalget for Bæredygtighed, teknologi og anlæg har i 2023 arbejdet med en skitse for Investeringsplan 2024-2032. Den endelige skitse vil blive fremlagt i forbindelse regionsrådets drøftelse af investeringsplanen den 28. august 2023.

Socialområdet

Budgettet for Socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, der indgås mellem Regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger, dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud, og dels takststrukturen for de enkelte tilbud. Rammeaftale 2023-2024 blev endeligt godkendt af Regionsrådet den 22. februar 2023.

Investeringsplanen for socialområdet forelægges ved regionsrådets 2. behandling af budget 2024.

Regional Udvikling

Nettorammen for 2024 til Regional Udvikling er i Økonomiaftalen aftalt til 626,8 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 460,0 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 166,8 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag er for 2024 fastsat til 122 kr. pr. indbygger i regionen.

Regional Udvikling vil som følge af de administrative besparelser i økonomiaftalen for 2024 have fokus på at nedbringe de administrative udgifter. Samtidigt vil der arbejdes med aktuelle områder inden for miljø og udviklingsaktiviteter - herunder anbefalinger fra de regionalpolitiske fora i 2023 samt nye emner, der drøftes i de fire fora i 2024. I forhold til den regionale kollektive trafik forventes der at være skabt balance på området i 2024.

3. Forslag til budget 2024 for Sundhed

3.1 Driftsbudget for Sundhed

Tabellen nedenfor giver en status for den økonomiske situation i Region Midtjylland i forbindelse med budget 2024. Der er en budgetmanko på 175,5 mio. kr. efter Økonomiaftale, budgettilpasninger og økonomivurderinger samt nødvendige prioriteringer. Når der indregnes besparelser på i alt 360,2 mio. kr. er der et råderum på 184,7 mio. kr. til politisk prioritering i budgetforliget for 2024.

Tabel 2. Pulje til politisk prioritering i budgetforlig 2024

Mio. kr.	Budget 2024
Økonomisk råderum sfa. Økonomiaftale 2024	-265,3
Budgettilpasninger og økonomivurderinger	351,7
Nødvendige prioriteringer	89,1
Foreløbig manko i budget 2024	175,5
Besparelser i budget 2024	-360,2
Pulje til politisk prioritering i budgetforlig 2024	-184,7

Økonomisk råderum som følge af Økonomiaftale 2024

Regeringen og Danske Regioner indgik 26. maj 2023 Økonomiaftalen for 2024. Økonomiaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 265,3 mio. kr. Nedenstående tabel viser den overordnede realvækst i Økonomiaftalen.

Tabel 3. Økonomisk råderum som følge af Økonomiaftalen for 2024

Mio. kr.	Region Midtjylland	Hele landet
Realvækst 2024	-293,3	-1.350,0
Medfinansiering af IT mv.	2,8	13,0
Administrativ besparelse	60,2	277,0
Bloktilskudsfordeling	-51,6	
Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter	16,6	
Økonomisk råderum sfa. Økonomiaftale 2024	-265,3	-1.060,0

Realvækst 2024

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 1.350 mio. kr. Region Midtjyllands andel af realvæksten er på 293,3 mio. kr. 1 mia. kr. af realvæksten er givet til det demografiske træk. Med budgetforslaget er der prioriteret midler til bl.a. medicin og praksisområdet på baggrund af forventningerne til den demografiske udvikling. Det er således primært hospitalerne, der står tilbage med et pres som følge af udviklingen i demografien.

Medfinansiering af IT mv.

I Økonomiaftalen for 2024 er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer, der finansieres af regionerne. I 2024 er der en stigning på 13,0 mio. kr. på landsplan i forhold til niveauet fra 2023. Region Midtjyllands andel heraf er 2,8 mio. kr.

Administrativ besparelse

I Økonomiaftalen for 2024 er det aftalt, at udgifterne til administration skal reduceres med i alt 300 mio. kr. fordelt med 277 mio. kr. til Sundhed og 23 mio. kr. til Regional Udvikling. Besparelsen fordeles efter bloktilskudsnøglen mellem regionerne. Region Midtjyllands bloktilskud på sundhedsområdet reduceres således med 60,2 mio. kr.

Bloktilskudsfordeling

Bloktilskudskriterierne genberegnes hvert år i forbindelse med den årlige Økonomiaftale. Genberegningen betyder i 2024, at Region Midtjyllands andel af bloktilskuddet stiger med 0,04 % svarende til 51,6 mio. kr. Dette skyldes, at Region Midtjyllands befolkningsandel og andelen af ældre borgere stiger mere end landsgennemsnittet.

Omfordeling af effektiviseringskrav fra kvalitetsfundsprojekter

Det er aftalt i Økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omfordes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Da Region Midtjyllands andel af Kvalitetsfundsmidlerne, og i særdeleshed andel af effektiviseringskravene knyttet til kvalitetsfundsprojekterne, er større end regionens bloktilskudsandel, betyder denne aftale, at Region Midtjylland skal aflevere 16,6 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 149,4 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Budgettilpasninger og økonomivurderinger i budget 2024

Budgettilpasninger og økonomivurderinger i budget 2024 omfatter bl.a. tidligere beslutninger, hvor udgiftsprofilen ændrer sig i 2024, og andre budgetændringer af teknisk karakter. Derudover drejer det sig om en række centrale områder hvor økonomivurderingerne medfører behov for ændrede prioriteringer.

Tabel 4. Budgettilpasninger og økonomivurderinger i budget 2024

Mio. kr.	Budget 2024
Praksisområdet	191,0
Tilskudsmedicin	155,0
Hospitalsmedicin	36,0
Respiratorpatienter	-15,0
Leasing	15,0
Samhandel	25,0
Dansk Center for partikelterapi	5,0
Lægelige uddannelser	15,5
Tidligere politiske beslutninger	-48,8
Mindre budget- og bevillingsændringer	-2,9
Cyber- og informationssikkerhed	10,9
PL-rul Fællesudgifter og -indtægter 2023	-35,0
Budgettilpasninger og økonomivurderinger	351,7

Praksisområdet

Vurderingen af budgetbehovet for praksisområdet for det kommende år baseres typisk på følgende elementer:

- Forventet budgetafvigelse i indeværende år
- Kendskab til fremtidige udgiftsændringer pba. demografiudviklingen
- Kendskab til fremtidige udgiftsændringer pba. overenskomster

Økonomirapporteringen pr. 31. maj viser et forventet merforbrug på 195,1 mio. kr. Den største udgift inden for praksissektoren er udgiften til konsultationer hos de alment praktiserende læger. Målt på antal konsultationer pr. borger er Region Midtjylland i 1. kvartal 2023 nogenlunde på højde med årene før COVID-19, hvorimod at antallet af konsultationer pr. borgere har været lavere i årene under COVID-19.

Der er i skønnet for 2024 taget højde for engangsudgifter i 2023, samt forventet tilbagebetaling i 2024, som følge af forventet overskridelse af økonomiprotokollatet i 2023.

Tilskudsmedicin

Jf. Sundhedsdatastyrelsen bør Region Midtjylland afsætte 1.672,6 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2024. I forbindelse med økonomiaftalen for 2024 er der skønnet en negativ prisudvikling på tilskudsmedicin. Når den negative prisudvikling indregnes er der samlet set behov for at prioritere 155,0 mio. kr. til området. Region Midtjylland budgetterer tilskudsmedicin på niveauet fra økonomiaftalen, men det skal bemærkes at den interne økonomiopfølgning allerede viser et niveau for tilskudsmedicin, der er højere i 2023. Der skal således ske et fald i udgifterne til tilskudsmedicin i 2024 for at budgettet er tilstrækkeligt.

Hospitalsmedicin

Amgros skønner at udgifterne til hospitalsmedicin i 2024 vil stige med 63 mio. kr. for Region Midtjylland. Sundhedsdatastyrelsens tilsvarende skøn er et fald på 3 mio. kr. Hvis der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de 2 skøn og den forventede budgetafvigelse for hospitalsmedicin i 2023, er der behov for at prioritere 36 mio. kr. til området.

Respiratorpatienter

Der er i øjeblikket et lavt niveau af patienter, og der tilkommer færre nye patienter (i forhold til faldet i antal eksisterende patienter). Det vurderes på baggrund af den seneste økonomirapportering, at der kan frigøres 15,0 mio. kr., der kan prioriteres til andre områder.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. Det vurderes, at leasingydelserne i 2024 vil stige med 15 mio. kr.

Samhandel

På baggrund af prognosen for 2023, vurderes det at der er behov for at prioritere yderligere 25 mio. kr. til samhandelsbudgettet for 2024. Ændringerne skyldes dels nye DRG takster og dels ændringer i køb og salg af sundhedsydelser på tværs af regionerne.

Dansk Center for Partikelterapi

Dansk Center for Partikelterapi På Aarhus Universitetshospital kan som de eneste i Danmark levere højt specialiseret behandling med partikelterapi i form af protoner. Dansk Center for Partikelterapi modtog de første patienter i begyndelsen af 2019. Den oprindelige planlægning tilsagde, at budgettet øges løbende, indtil centeret forventes i fuld i drift i 2025. Der er ikke sket budgetøgning siden 2020, men der er igen behov for yderligere driftsmidler til den fortsatte opbygning de kommende år. Dansk Center for Partikelterapi er et landsdækkende center, men der er større søgning til tilbuddet fra patienter bosat i Region Midtjylland end fra de andre regioner, hvilket medfører en reduktion i indtægtsforventningerne. Af disse årsager tilføres Dansk Center for Partikelterapi 5,0 mio. kr. i budget 2024.

Lægelige uddannelser – Centrale udgifter

I Dimensioneringsplanen 2024-2025 hæves antallet af lægelige uddannelsesstillinger i

Region Midtjylland Det stigende antal lægelige uddannelsesstillinger medfører stigende udgifter til lægelige uddannelser. Det vurderes at der er behov for at prioritere yderligere 15,5 mio. kr.

Det er Sundhedsstyrelsen, der fastsætter de årlige rammer for dimensioneringen af uddannelsesforløb i dimensionsringsplanen, og det er ikke muligt at undsige denne. Det bemærkes, at dimensioneringsplanen både medfører en ekstra udgift på den centrale medfinansieringspulje og på hospitalerne. Med budgetforslaget er der udelukkende prioriteret midler til den centrale del, og hospitalerne skal derudover selv finansiere opdriften på området.

Tidligere politiske beslutninger

Der er tale om politiske beslutninger bl.a. fra tidligere års budgetter, hvor der er en stigende eller faldende udgiftsprofil, der strækker sig ind i 2024. Det drejer sig bl.a. om Rengøringsassistenter på Aarhus Universitetshospital, Afhentning af blodprøver fra almenpraksis og digitalisering, hertil kommer midler til pl-rul vedr. puljer på fællesudgifter og -indtægter der kan indgå i prioriteringen i budget 2024. Samlet set bidrager de tidligere politiske beslutninger med 48,8 mio. kr., der kan prioriteres i budget 2024.

Mindre budget- og bevillingsændringer

En række mindre budget- og bevillingsændringer af teknisk karakter, der samlet set medfører stigende udgifter på 2,9 mio. kr.

Cyber- og informationssikkerhed

I Økonomiaftalen for 2024 er der prioriteret 50 mio. kr. på landsplan til cyber- og informationssikkerhed. Midlerne er prioriteret på anlægsrammen der ligeledes er fastlagt for 2025. Det er imidlertid vurderingen, at Region Midtjylland har behov for at prioritere midlerne inden for driftsrammen, det vurderes samtidig at der er behov for en varig prioritering for at løse opgaverne vedr. cyber- og informationssikkerhed. På den baggrund prioriteres Region Midtjyllands andel af de 50 mio. kr. svarende til 10,8 mio. kr. varigt fra 2024.

Pl-rul Fællesudgifter og -indtægter 2023

I 2023 er der et positivt pl-rul vedr. andet (dvs. det reviderede skøn for priserne er højere end forudsat ved økonomiaftalen for 2023). En andel af pl-rullet vedrører puljer under fællesudgifter og -indtægter, hvor der ikke vurderes at være behov for midlerne. Der er således 35 mio. kr., der kan indgå i prioriteringen i budget 2024.

Nødvendige prioriteringer

Regionsrådet er i forbindelse med budgetseminaret i maj blevet præsenteret for en række forslag til yderligere nødvendige prioriteringer. De forslag der er indarbejdet i forslaget til budget 2024 i forbindelse med 1. behandlingen af budget 2024 beskrives herunder.

Det skal bemærkes, at der på nuværende tidspunkt ikke er prioriteret midler til alvorlige kapacitetsudfordringer, herunder højt specialiseret kræftbehandling, demografimidler til hospitalerne og sundhedsklynger. En evt. prioritering af disse områder vil derfor skulle indgå i budgetforliget for 2024.

Tabel 5. Nødvendige prioriteringer

Mio. kr.	Budget 2024
Finansiering af sensorbaserede glukosemålere til diabetespatienter	6,0
Udvidelse af plasmaferesetapninger i Region Midtjylland	8,4
Ny lægevagtsaftale	13,7
Oprettelse af Region Midtjyllands akutte natordning	16,5
Microsoft Office 365	20,0
Finansiering af DPD-test på Aarhus Universitetshospital	1,6
Nationalt Center for Overvægt	0,7
Differentieret Livmoderhalskræftscreening	1,2
Afledte driftsudgifter til IT sfa. kommende Investeringsplan 2024-2032	4,3
Driftspulje til transformation	10,0
Finansiering af TVÆRSPOR	3,0
Fællesudbud på laboratorieområdet	3,7
Nødvendige prioriteringer	89,1

Finansiering af sensorbaserede glukosemålere til diabetespatienter

Behandlingsrådet har udgivet en anbefaling om at udlevere sensorbaserede glukosemålere til alle voksne patienter med type 1 diabetes. Implementering af anbefalingen vil betyde en merudgift for regionerne.

Implementering af anbefalingen forventes startet op pr. 1. januar 2024 og er varigt.

Udvidelse af plasmaferesetapninger i Region Midtjylland

Behandlingsrådet har vurderet den budgetmæssige konsekvens for regionerne til at udgøre i alt 141,0 mio. kr. over 5 år (både udgift til sensorer og udgifter til drift). Region Midtjyllands andel heraf udgør 30,0 mio. kr., hvilket svarer til en årlig vækst på 6,0 mio. kr. Den vurderede merudgift ligger ud over de tidligere afsatte varige midler til området.

Danske Regioners bestyrelse besluttede i maj 2017, at regionerne skal arbejde for, at Danmark bliver selvforsynende med plasmabaserede lægemidler. Forsyningsikkerhed på længere sigt kan sikres ved, at produktionen af plasma øges i Danmark.

Det betyder, at der skal ske en udvidelse af de såkaldte plasmaferesetapninger. Således skal produktionen af plasma fra Region Midtjylland – hvis regionen skal bidrage med sin forholdsmæssige andel – omtrent fordobles inden udgangen af 2026 i forhold til i dag.

Af hensyn til muligheden for at rekruttere donorer, anbefales en decentral model, hvor det eksisterende tappecenter i Aarhus suppleres med tre decentrale tappeenheder på regionshospitaler i umiddelbar nærhed af eksisterende donoraktivitet. Mindre tappeenheder er mindre omkostningseffektive end større, hvorfor de decentrale enheder vil kræve et driftstilskud, idet salget af plasma ikke alene vil kunne finansiere driften.

Endvidere vil der være behov for indkøb af udstyr og måske mindre ombygninger inden udvidelsen af plasmaferesetapningerne kan sættes i værk. Der vil således i 2024 være udgifter hertil.

Udvidelsen af antallet af plasmaferesetapningerne tænkes påbegyndt i løbet af 2024.

Der skønnes foreløbigt at være behov for et driftstilskud på 600.000 kr. per år per tappeenhed.

Eventuelle ombygninger og indkøb af lejer og øvrigt udstyr vil ske i 2024. Der prioriteres 6,0 mio. kr. til indkøb og ombygning. Med 4 decentrale tappeenheder er der således behov for en samlet prioritering på 8,4 mio. kr. i 2024. Fra 2025 og frem udgør det varige niveau 2,4 mio. kr.

Ny lægevagtsaftale

Region Midtjylland og PLO-Midtjylland er blevet enige om en ny lægevagtsaftale. Som en del af aftalen får lægerne fra den 1. juli 2023 en starttakst på 2.100 kr. pr. påbegyndt sygebesøgsvagt. Starttaksten forventes at give årlige udgifter på 11,2 mio. kr.

Det er ligeledes aftalt, at Region Midtjylland skal stå for ekstra assistance i lægevagten på akuthospitalerne. Assistancen træder i kraft den 1. september 2023. Der forventes at være øgede lønudgifter på 2,5 mio. kr. årligt.

Samlet set er der behov for at prioritere 13,7 mio. kr.

Oprettelse af Region Midtjyllands akutte natordning

Den nye lægevagtsaftale indebærer, at PLO-Midtjylland ikke længere er forpligtet til at varetage vagtopgaven om natten. Region Midtjylland skal derfor sikre at opgaven varetages på anden vis, end det sker i dag. Region Midtjylland overtager den akutte natordning pr. 1. marts 2024.

Da regionsrådet traf beslutning omkring den akutte natordning i slutningen af maj, var forventningen at merudgifterne til drift ville blive op til 10,0 mio. kr. årligt. Der var stor usikkerhed omkring beregningen, og der er fortsat usikkerhed omkring økonomien, men planlægningen er nu gået i gang, og økonomien er blevet genberegnet, på baggrund af det vi ved nu. På nuværende tidspunkt forventes de årlige merudgifter til driften at være på 12,5 mio. kr. I 2024 hvor der endnu ikke er helårseffekt, forventes merudgifterne at være 7,0 mio. kr.

Hertil kommer etableringsomkostninger, der efter en genberegning forventes at blive 7,0 mio. kr. højere end vurderet i maj måned. Nogle af etableringsudgifterne forventes at falde allerede i 2023. Etableringsudgifterne forventes i alt at være på 17,5 mio. kr., og fordele sig med 8,0 mio. kr. i 2023 og 9,5 mio. kr. i 2024. Etableringsudgiften vedrørende 2023 vil indgå i økonomirapporteringen pr. 31. august 2023.

Samlet set prioriteres 16,5 mio. kr. i 2024 og 12,5 mio. kr. fra 2025 og frem.

Microsoft Office 365

Region Midtjylland indgik sammen med de øvrige regioner i foråret 2022 en 3-årig aftale med Microsoft om køb af licenser til anvendelse af Microsoft 365 til alle medarbejdere.

Aftalen indebærer væsentligt øgede udgifter til licenser foruden væsentlige implementeringsudgifter til indførelsen af de nye teknologier. Den nye vifte af løsninger tilbydes til alle relevante medarbejdere i regionen, og det er primært omfanget af

anvendelsen, der påvirker valg af licenstype for den enkelte. Direktionen har besluttet, at samle alle decentrale budgetter til Microsoft licenser samt implementeringsomkostninger i en pulje på koncernniveau som en varig budgetoverførsel.

Ud over af den finansiering, der kommer fra enhederne, vil der være et budgetbehov på yderligere 20,0 mio. kr. i 2024 og frem.

Finansiering af DPD-test på Aarhus Universitetshospital

I 2020 kom en national anbefaling fra Lægemiddelstyrelsen om, at patienter forud for igangsætning af bestemte typer kræftbehandlinger skal testes for mangel på leverenzymet DPD. En genotypetest skal således hjælpe med at finde patienter, som har et lavt niveau af leverenzymet DPD. Nogle af disse patienter har øget risiko for forgiftning og alvorlige bivirkninger ved behandling med bestemte lægemidler.

Hidtil har regionsrådet givet midlertidige bevillinger til finansiering af DPD-test på Aarhus Universitetshospital, men der ses behov for en permanent regional grundbevilling.

Det foreslås derfor, at der fra 2024 varigt afsættes 1,6 mio. kr. pr. år.

Nationalt center for overvægt

Sundhedsdirektørkredsen i Danske Regioner har besluttet, at Nationalt Center for Overvægt skal være regionalt finansieret fra 2024 og frem, og at der sørges for politisk godkendelse i de enkelte regionsråd.

Danske Regioner lægger op til en basisudgift på 3,0 mio. kr., som fordeles mellem regionerne. Dette svarer til 0,7 mio. kr. for Region Midtjylland.

Differentieret livmoderhalskræftscreening

Sundhedsstyrelsen anbefalede i maj 2018, at regionerne gennemfører en kontrolleret differentieret implementering af HPV screening til kvinder mellem 30 og 59 år.

At der er tale om en differentieret implementering betyder, at regionerne har fordelt tre forskellige testmetoder mellem sig – og den oprindelige plan var, at der efter tre år vil blive vurderet hvilken metode, som fremadrettet skal bruges i livmoderhalskræftsscreeningsprogrammet i hele landet.

På grund af en forsinket opstart og det faktum, at der endnu ikke er truffet beslutning om, hvilken metode der fremadrettet skal bruges i hele landet, er det nødvendigt at forlænge finansieringen af de dyrere test i yderligere (minimum) to år.

Programmet er sat i værk, og der er tale om at forlænge forsøgsperioden, indtil der træffes en beslutning i regi af Sundhedsstyrelsen om den fremtidige metode for test.

Der er således behov for at der i budgettet for 2024 og 2025 afsættes 1,2 årligt til livmoderhalskræftscreeningsprogrammet.

Afledte driftsudgifter til IT sfa. kommende investeringsplan 2024-2032

Udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg og regionsrådet arbejder frem mod vedtagelsen af Budget 2024 med Investeringsplan 2024-2032. Alt efter hvordan Investeringsplanen udformes, og hvad den kommer til at indeholde, kan der være afledte driftsudgifter på IT, som skal prioriteres i Budget 2024. Beløbet vil blive revurderet og opdateret efter fastlæggelse af Investeringsplanen i forbindelse med 2. behandlingen af budget 2024

Forslaget er udarbejdet med henblik på, at der i udarbejdelsen af driftsbudgettet for 2024 tages højde for, at Investeringsplan 2024-2032 kan medføre afledte driftsudgifter til IT.

Der prioriteres på den baggrund 4,3 mio. kr.

Driftspulje til transformation

Der foreslås afsat en pulje på driftsbudgettet til transformationsprojekter.

Et stigende indbyggertal samt en voksende gennemsnitsalder i regionen medfører et større behov for behandling og dermed et større pres på hospitalerne. De udfordringer som regionen og hele den offentlige sektor ser ind i, er i deres karakter og samtidig ikke set tidligere. Problemerne har en høj grad af kompleksitet og indeholder paradokser, modsatrettede interesser og kan virke uoverskuelige i omfang.

Det er ikke muligt at løse eller påvirke problemerne med de løsninger og metoder, der kendes på nuværende tidspunkt. Det vil derfor være nødvendigt at finde nye løsninger for at finde balancen mellem økonomi, vores medarbejdere, arbejdsmiljø og patienternes rettigheder, efterspørgsel og forventninger. Løsningerne kan blandt andet findes gennem transformation af sundhedsvæsenet.

Der er behov for, at igangsætte initiativer i den kliniske drift og i de administrative stabe for at udvikle og forandre opgaveløsningen. Initiativerne skal helt overordnet forandre og håndtere a) det stigende antal borgere, b) faldet i antallet af borgere i den arbejdsduelige alder dvs. fastholdelse og rekrutteringsudfordringen og c) en økonomi - der også de kommende år vil være presset.

Direktionen sætter gang i en årlig afrapportering på de initiativer, der igangsættes med midler fra driftspuljen til Transformation. De enkelte initiativer skal vurderes i forhold til de elementer der indgår i trekanten fra indledningen af notatet. Dvs. Hvilken betydning har initiativet i forhold til:

- Borgerne - Fx en reduktion i efterspørgslen eller forbedring af kvaliteten
- Medarbejderne - Fx en reduktion i timeforbruget for personalet, eller en forbedring af arbejdsmiljøet.
- Økonomien - Fx en reduktion af udgifterne.

Der afsættes en pulje på 10,0 mio. kr. årligt fra 2024 og frem.

Finansiering af TVÆRSPOR

Der er behov for, at der findes finansiering af TVÆRSPOR. TVÆRSPOR blev startet op som et forskningsprojekt i 2016 med det formål, at skabe ny viden om patientforløb på tværs af sektorer, kortlægge årsager til uhensigtsmæssige indlæggelser og genindlæggelser samt at udvikle sundhedsfaglige løsninger og beslutningsstøttemodeller til Sundhedsvæsenet.

Formålet med TVÆRSPOR er at bidrage til transformation af sundhedsvæsenet. På baggrund af data arbejdes der med det store pres på sundhedsvæsenet fra stigende demografi og manglende ressourcer. TVÆRSPOR udgør i dag et unik datasæt som bruges til at skabe ny viden. Gennem undersøgelser af hypoteser, tendenser og mønstre kan det være en vigtig brik i forhold til at prioritere, skabe overblik og forbedre patientforløb, og på den måde bidrage til transformationen af sundhedsvæsenet i Region Midtjylland.

Indtil nu har TVÆRSPOR været finansieret af midlertidige bevillinger fra regionen, fondsdonationer, eksterne bevillinger samt en underskudsgaranti fra Regionshospitalet Horsens. Der er nu behov for en permanent regional grundbevilling for, at der kan skabes stabilitet og bedre mulighed for tiltrækning og fastholdelse af medarbejdere til området.

Der er behov for varig finansiering fra 2024 og frem. Det samlede finansieringsbehov er på 3,0 mio.kr. i 2024 stigende til 3,6 mio.kr. i 2025 og frem.

Fællesudbud på laboratorieområdet

Danske Regioner er i gang med at opstarte Fællesregional handleplan for modernisering af IT-understøttelsen på det diagnostiske område. Som første led skal der gennemføres et fællesudbud på det diagnostiske område. Der skal samlet set prioriteres 17 mio. kr. hvoraf Region Midtjyllands andel udgør 3,7 mio. kr.

Besparelser i budget 2024

Med de foreløbige prioriteringer i budget 2024, er der en budgetmanko og der er således behov for at realisere besparelser for at opnå balance i budget 2024.

Tabel 6. Nødvendige prioriteringer

Mio. kr.	Budget 2024
Administrative besparelser fra økonomiaftalen for 2024	-60,2
Sparekatalog 2024	-300,0
Besparelser i budget 2024	-360,2

Administrative besparelser fra økonomiaftalen for 2024

I Økonomiaftalen for 2024 er det aftalt, at udgifterne til administration skal reduceres med i alt 300 mio. kr. fordelt med 277 mio. kr. til Sundhed og 23 mio. kr. til Regional Udvikling. Besparelsen fordeles efter bloktilskudsnøglen mellem regionerne. Det betyder for Region Midtjylland en besparelse på 60,2 mio. kr. til Sundhed og 4,6 mio. kr. til Regional Udvikling.

Det fremgår af Økonomiaftalen, at "Det er op til den enkelte region at frigøre ressourcerne på baggrund af, hvad der giver mening efter lokale forhold", der er således ikke bindinger på, hvordan besparelsen konkret skal opnås. Der etableres et samarbejdsprogram mellem staten og regionerne, som skal understøtte tilvejebringelsen af de forudsatte administrationsbesparelser. Det skal eksempelvis ske ved at undersøge, om der er krav fra statslige styrelser, der kan reduceres, om der er potentiale for en forenkling og bedre koordinering på tværs af tilsynsindsatser, og om der kan ske en forenkling af regionernes egne regler og procedurekrav.

Forretningsudvalget besluttede d. 21.06.23 at der igangsættes en proces for at undersøge, hvordan den administrative besparelse på Sundhed kan opnås. Forslag til fordeling af

besparelsen forelægges regionsrådet på deres møde i december. I budget 2024 processen udmøntes besparelsen i første omgang igennem en u-udmøntet pulje. Når fordelingen af besparelsen er endeligt vedtaget, vil besparelsen udmøntes på de respektive bevillingsområder.

Sparekatalog 2024

Region Midtjyllands budget for 2024 er ud over den demografiske udvikling, presset af stigende udgifter til blandt andet praksissektoren og tilskudsmedicin. Samtidig er der behov for at kunne sikre kapacitet, blandt andet til at nedbringe ventelister.

På den baggrund har regionsrådet den 21. juni 2023 i en indledende rammesættende drøftelse bedt om, at der udarbejdes et sparekatalog på 300 mio. kr.

De 300 mio. kr. er indregnet som en besparelse i 1. behandlingen budget 2024 og det er således en forudsætning for den beregnede pulje til politisk prioritering i budgetforlig 2024, at der bliver realiseret besparelser på 300 mio. kr. på baggrund af sparekataloget. Alternativt kan der i budgetforliget "frikøbes" besparelser ved ikke at prioritere midlerne i budgetforliget, hvormed de nødvendige besparelser kan reduceres tilsvarende.

3.2 Anlægsbudgettet for sundhed

Økonomiske rammer

Den regionale anlægsramme er i Økonomiaftalen for 2024 fastsat på 3.350,0 mio. kr. Region Midtjyllands andel udgør 727,8 mio. kr., hvilket er ca. 88,1 mio. kr. mere end i 2022.

Derudover der anlægsrammen for 2025, ekstraordinært, også blevet fastlagt i Økonomiaftalen for 2024. Denne er på 3.750 mio. kr., hvor den forventede andel for Region Midtjylland er på 814,7 mio. kr. hvilket er 175,0 mio. kr. mere end rammen i 2022.

Der er således tale om en betydelig udvidelse af anlægsrammen. I foregående års budgetlægning har regionsrådet i konkrete situationer valgt at håndtere eventuelle udsving i anlægsrammen via leasingoptag/-afdrag i det førstkomende år. Det foreslås dog at fravige dette princip i Investeringsplan 2024-2032. Dette skal ses i sammenhæng med det nuværende pres på anlægsbudgettet, den kraftige inflation over den seneste periode samt øgede behov på en række uforudsete områder. Konkret betyder det, at der lægges op til, at den øgede økonomiske ramme for investeringsplanen der er aftalt i Økonomiaftalen for 2024 og 2025 tilgår fuldt ud til anlægsrammen for de to budgetår 2024 og 2025.

Foruden den ordinære anlægsramme er den øvrige anlægsramme i 2024 øget med 16,3 mio. kr. på landsplan som følge af et "Ekstraordinært løft sfa. energirenoveringspulje". Region Midtjyllands andel af dette er på 3,5 mio. kr.

Udvalget for Bæredygtighed Teknologi og Anlæg's skitse til Investeringsplan 2024-2032.

Udvalget for Bæredygtighed, teknologi og anlæg (UBTA) har ved en række udvalgsmøder i 2023 drøftet Investeringsplan 2024-2032. Udvalget vil udarbejde en skitse til regionsrådets drøftelse af Investeringsplanen den 28. august 2023. I skitsen antages det, at anlægsniveauet for 2025 vil være gældende i perioden 2025-2032.

Skitsen forventes blandt andet at indeholde en gennemførelse "Ny Psykiatri i Viborg" en delvis gennemførelse af "Etape 3C" ved Regionshospitalet Randers, en ny Sterilcentral på Regionshospitalet Horsens, og en gennemførelse af gavlbyggeriet i Silkeborg.

For at skabe rum til de ønskede prioriteringer forventes UBTA's skitse ligeledes at indeholde forslag om, at en række projekter, der var prioriteret midler til i Investeringsplan 2023-2031, ikke længere prioriteres.

Kvalitetsfondsprojekter

Ud over den almindelige anlægsramme er der i Økonomiaftalen for 2024 afsat midler til gennemførelse af Kvalitetsfondsprojekterne. Disse indgår ikke i Investeringsplanen.

3.3 DUT for sundhed

I forlængelse af Økonomiaftalen for 2024 mellem regeringen og Danske Regioner tiltrædes et bloktilskudsaktstykke for 2024. Aktstykket indeholder ændringerne af regionernes bloktilskud for 2024 i medfør af Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT). DUT-reguleringerne medfører ændringer af bloktilskuddet med henblik på økonomisk kompensation eller reduktion for virkningerne af nye eller ændrede love og cirkulærer.

Regionsrådet vedtog på mødet d. 19. december 2018 principper for udmøntning af DUT. Principperne er, at DUT-kompensationerne udmøntes, hvis der er tale om en kompensation, der tildeles én eller få enheder. Er der tale om en mere generel DUT-kompensation, hvor alle hospitaler eller alle administrationer bliver berørt, holdes midlerne som udgangspunkt centralt og udmøntes ikke.

Nedenfor fremgår en oversigt over de DUT-kompensationer, der ifølge principperne for udmøntning af DUT, udmøntes til områder inden for sundhedsområdet.

Tabel 7. Oversigt over DUT-reguleringer

1.000 kr.	Hele landet	Region Midtjylland
DUT-krav over Bekendtgørelse om gebyrer for lov om lægemidler m.v. (Servicefunktioner, Hospitalsapoteket)	100	22
Lov om ændring af udbudsloven mv. (Servicefunktioner, Indkøb & Medicoteknik)	1.700	369
Lovforslaget om ændring af partiregnskabsloven og partistøtteloven (Servicefunktioner, Regionssekretariatet)	-600	-130
Diverse lovændringer (Fællesudgifter -og indtægter, Lov og-cirkulæreprogram	2.100	456
I alt	3.300	717

Hospitalsapoteket tilføres 22.000 kr. på baggrund af opdaterede retningslinjer (GMP/Good Manufacturing Practice), hvilket giver nogle forøgede arbejdsgange vedr. soignering af varer der bruges i produktionen.

Indkøb & Medicoteknik tilføres 369.000 kr. som følger af diverse lovændringer vedr. udbudsloven, der påvirker afdelingens arbejde.

Regionssekretariatet reduceres med 130.000 kr. som følger af ændring af partiregnskabsloven og partistøtteloven, hvor der er nye bundgrænser for offentlig partistøtte mv.

Lov- og cirkulæreprogram tilføres 456.000 kr. som følger af diverse lovændringer. Det er uklart om midlerne skal udmøntes til specifikke enheder. Midlerne holdes derfor centralt.

Ny sundhedspakke

Regeringen har præsenteret en ny sundhedspakke der bl.a. indeholder nu og her investeringer i en ekstraordinær kræftindsats og Kræftplan V. Der er i 2024 prioriteret 300 mio. kr. til Ekstraordinær kræftindsats og Kræftplan V. Der er endnu ikke indgået en konkret aftale om udmøntningen, herunder hvor stor en del der tilgår regionerne i 2024, eller hvilke konkrete indsatser midlerne evt. skal finansiere. Midlerne indgår derfor ikke i 1. behandlingen af budget 2024.

4. Forslag til budget 2024 for Socialområdet

Budgettet for socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, der indgås mellem regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud og dels takststrukturen for de enkelte tilbud.

Socialområdet finansieres, med undtagelse af et mindre bloktilskud på 1,2 mio. kr., fuldt ud af takstindtægter fra kommunerne, således at udgifter modsvares af takstindtægter, og budgettet dermed går i 0. Det detaljerede Budgetforslag 2024 er under udarbejdelse, og vil være en del af 2. behandlingen af budgettet.

Rammeaftale 2023-2024

Kommunerne og regionen i Midtjylland indgår hvert andet år en rammeaftale om samarbejdet på det specialiserede Social- og Specialundervisningsområde. Formålet med rammeaftalen er, at sikre fælles principper for styring og udvikling af det sociale område på tværs af kommuner og region.

Rammeaftale 2023-2024 blev endeligt godkendt af Regionsrådet den 22. februar 2023.

Investeringsplan

På Socialområdet udarbejdes der en investeringsplan for perioden 2024 – 2032. Der er en årlige anlægsramme på 50,0 mio. kr. Hertil kommer en pulje til vedligehold på de sociale tilbud på 12,1 mio. kr.

Investeringsplanen for Socialområdet indgår ved regionsrådets 2. behandling af budget 2024.

5. Forslag til budget 2024 for Regional Udvikling

5.1 Den økonomiske ramme i 2024

Rammen for Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiforhandlinger og består af et statsligt bloktilskud og et kommunalt udviklingsbidrag.

Midlerne kan frit prioriteres inden for Regional Udviklings områder, dog skal en andel gå til finansiering af Regional Udviklings andel af fælles formål. Når der prioriteres midler til ét område, skal et andet områdes opgaver reduceres tilsvarende, så den samlede ramme overholdes.

Den korrigerede nettoramme for 2024 til Regional Udvikling i Regions Midtjylland er i Økonomaftalen aftalt til 626,8 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 460,0 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 166,8 mio. kr. Det kommunale udviklingsbidrag for 2024 er fastsat til 122 kr. pr. indbygger i regionen.

Rammen for Regional Udvikling er i 2024 reduceret som følge af aftalen om administrative besparelser på 4,6 mio. kr., herudover er der en samlet regulering på 0,2 mio. kr. vedr. DUT, som følge af småreguleringer inden for Kollektiv trafik og de nye fordelingsregler på gymnasieområdet.

Nedenstående tabel viser de tekniske rammer på bevillingsniveau (svarende til overslagsår 2024 i budget 2023 inkl. budgetændringer frem til dags dato og pl-regulering). I udgiftsrammerne er der ikke indregnet udmøntning af de administrative besparelser. Efter udmøntningen af de administrative besparelser, er der en tilbageværende pulje på 3,5 mio. kr., som forslås reserveret til håndtering af PL-rul i 2024.

Tabel 8. Tekniske rammer for budget 2024 for Regional Udvikling

Mio. kr.	Forslag til budget 2024
<u>Finansiering</u>	
Statsligt bloktilskud	460,0
Kommunalt udviklingsbidrag ¹	166,8
Finansiering i alt	626,8
Regionale udviklingsaktiviteter	60,6
Kollektiv trafik	400,7
Miljø	51,1
Regional udvikling i øvrigt	5,5
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	91,9
Regional udvikling i alt	609,8
<u>Øvrig</u>	
- Andel af fælles formål og adm. ²	18,1
Driftsudgifter i alt	627,9
Krav om administrative besparelser	-4,6
Forslag til pulje til håndtering af PL-rul	3,5
Årets resultat ekskl. renteudgifter	0,0

Note: 1) Det kommunale udviklingsbidrag er korrigeret efter økonomiaftalen, idet at det var opdateret med nye befolkningstal ved økonomiaftalens vedtagelse. Der er dermed en uoverensstemmelse imellem det udmeldte tal i ØA24 og det faktiske udviklingsbidrag.

2) Andel af fælles formål er et ca. estimat, der afventer endelig fordeling af Regional Udviklings andel af området.

Hertil kommer nettorenteudgifter på i 1,2 mio. kr. Nettorenter er uden for driftsrammen og er derfor ikke inkluderet i ovenstående tabel.

Fokusområder i 2024 på området for Regional Udvikling 2024

Administrative besparelser

I forbindelse med økonomiaftalen for 2024 er det besluttet, at regionernes udgifter til administration skal nedbringes. Regional Udvikling skal heraf i 2024 finde administrative besparelser for 4,6 mio. kr. I 2024 vil der derfor være fokus på at nedbringe de administrative udgifter, og de heraf tilhørende effekter. Dette vil uddybes i afsnittet vedr. administrative besparelser. Arbejdet med at reducere de administrative udgifter vil ske i forbindelse med udarbejdelse af Sparekatalog 2024.

Regionalpolitiske fora

Regional Udvikling vil også i 2024 arbejde med de anbefalinger, som udarbejdes af de fire regionalpolitiske fora i 2023 vedr. unge udenfor, biodiversitetskriser, arbejdskraft og mobilitet. Parallelt hermed vil der arbejdes med de nye emner, reduceret forbrug, arealer til grøn omstilling, det gode liv på landet og vandet kommer, som drøftes i fire fora i 2024.

I de regionalpolitiske fora samarbejder repræsentanter fra kommuner, viden institutioner, erhvervsliv, organisationer og civilsamfund i 2023 og 2024 med Region Midtjylland om at identificere indsatsområder i forbindelse med revision af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Kollektiv trafik

På området for kollektiv trafik gennemførte regionsrådet i 2022 et besparelseskatalog for at skabe økonomisk balance på området. Samtidigt blev den grønne omstilling af den kollektive trafik sat på pause. Midler, der tidligere var allokeret til grøn omstilling af den kollektive trafik, herunder midler til kørsel med HVO-diesel, blev anvendt på at skabe balance i den daglige drift.

Når der ses på de konkrete økonomiske nøgletal for pris- og passagerudviklingen, ser udviklingen for de regionale ruter i dag bedre ud. Passagerudviklingen på de regionale ruter og prisstigningerne på billetter har udviklet sig i positiv retning og dette vil være med til at reducere presset på regionens bestillerbidrag. Merforbruget fra 2022 på området for den kollektive trafik forventes derfor helt afviklet i 2024. Herudover forventes det, at der igen er mulighed for at kunne prioritere den grønne omstilling af den kollektive trafik, øge fokus på arbejdet med MaaS (Mobility as a Service) og gennem investeringer være med til at fremtidssikre den kollektive trafik.

Der vil i forbindelse med fremlæggelsen af Midttrafiks budget 2024 blive udarbejdet en samlet økonomisk plan for midlerne på området. Midler fra merforbruget i 2022, som ikke forventes afviklet i 2023, vil ligeledes indgå i denne plan. Planen fremlægges politisk i slutningen af 2023, og vil inkludere et forslag til prioritering af midlerne.

Miljøområdet

På miljøområdet forventes det, at den "Grønne fond" fra finanslov 2023, er med til finansiere den kommende oprensning af Høfde 42 i 2024. Herudover arbejdes der med PFAS sammen med de øvrige oprensnings- og oprydningsopgaver på området.

I øvrigt

Der vil desuden være et øget fokus på de allerede etablerede eksterne projekter og mulige nye samarbejder med eksterne aktører, som ligeledes er en kilde til finansiering af regionaludviklings-aktiviteter.

Administrative besparelser

Det er i økonomiaftalen ikke præciseret, hvordan de administrative besparelser skal udmøntes, men det er aftalt, at regionerne i forbindelse med økonomiaftalen for 2025, skal redegøre for, hvordan besparelserne er gennemført. Det vurderes dog, at Regional Udviklings forslag til besparelserne i 2024 bør indeholde elementer af dels reduktion i lønrammen og personalerelaterede udgifter og dels reduktion i tilskud, der indeholder elementer af administration.

Forretningsudvalget besluttede d. 21.06.23 at der i Regional Udvikling igangsættes en intern proces for, hvordan den administrative besparelse kan opnås. I lighed med besparelsen på Sundhedsområdet forelægges regionsrådet forslag til fordeling af besparelsen på deres møde i december. I budget 2024 processen udmøntes besparelsen i første omgang igennem en u-udmøntet pulje. Når der er foretaget en intern proces for realisering af besparelsen, vil besparelsen udmøntes på de respektive bevillingsområder.

Pulje til prioritering

Efter udmøntningen af den administrative besparelse vil det forventede årsresultat være 3,5 mio. kr. Dette er med forbehold for Regional Udviklings andel af Fælles Formål og administration samt gennemgangen af budgettet fra Midttrafik. Det foreslås at de 3,5 mio. kr. anvendes til mindre justeringer i den videre budgetproces, mens det resterende beløb reserveres til en pulje til håndtering af pl-rul i 2024. Eventuelle restmidler i pl-puljen foreslås udmøntet i forbindelse med økonomistyringen i 2. halvår 2024, hvoraf der vil ske en politisk prioritering.

6. Forslag til budget 2024 for Fælles formål og administration

Budget 2024 for Fælles formål og administration er på 817,5 mio. kr. Budgettet skal fordeles mellem de tre finansieringskredsløb. Fordelingen sker ud fra en model, hvor bidraget fra Socialområdet fastlægges via Rammeaftalen, og der sker en fordeling af de resterende udgifter mellem Sundhed og Regional Udvikling.

Tabellen nedenfor viser forslag til budgetramme for Fælles formål og administration.

Tabel 9. Budget 2024 for Fælles formål og administration

Mio. kr.	Forslag til budget 2024
I alt	817,5

Forslaget til budget 2024 er sænket med 15,0 mio. kr. i forhold til Budget 2023, hvilket skyldes en række mindre tilførsler og reduktioner. Eksempelvis reduceres Pulje til leasing til fælles formål med 4,1 mio. kr., mens IT-Fælles tilføres 4,5 mio. kr. til IT-licenser.

7. Forslag til budget 2024 for Finansielle poster

Fordelingen af regionens nettorenteudgifter er vist i tabellen nedenfor. Den langfristede gæld udgør primo 2024 ca. 5,1 mia. kr.

Tabel 10. Fordeling af nettorenteudgifter på regionens langfristede gæld i 2024

Mio. kr.	Nettorenter
Sundhedsområdet	58,6
Regional Udvikling	1,2
Socialområdet	24,3
I alt	84,0

Der er forudsat følgende:

- At Socialområdet via takstbetalingen afholder udgifter til nettorenteudgifter for 24,3 mio. kr.
- At Regional Udvikling og Sundhedsområdets andel af udgifter til afdrag og renter finansieres af bloktilskud, lån til refinansiering samt af likviditet.

I 2024 forventes der afdrag på langfristet gæld for 300 mio. kr. Det er aftalt i Økonomaftalen, at der i 2024 er en pulje til refinansiering af afdrag på 950 mio. kr. Puljen udmøntes på baggrund af ansøgning. Region Midtjylland søger fuld finansiering til afdrag. Det forventes, at Region Midtjylland får finansiering af 250 mio. kr. af udgifterne til afdrag.

Primo 2024 forventes omkring 32 % af regionens langfristede gæld at være variabelt forrentet.

Renteniveauet i maj 2023 svarer til en gennemsnitlig rente på regionens variabelt forrentede lån på 3,2 %. Dette er en stigning på 3,3 % point i forhold til renteniveauet maj 2022. Det er ikke sædvanligt med bevægelser i renterne i det niveau i løbet af et år, og det er vurderingen i de finansielle markeder, at renterne vil holde sig mere i ro i den kommende periode. Der er derfor lagt en forudsætning ind i budgettet, så den gennemsnitlige, variable rente kan stige med 0,5% point frem til ultimo 2024 i forhold til renteniveauet i maj 2023. På den baggrund er det i budget 2024 forudsat, at den gennemsnitlige rente på regionens variabelt forrentede lån er på ca. 3,7 %. Den gennemsnitlige rente på de fastforrentede lån ventes at være på ca. 1,5 %.

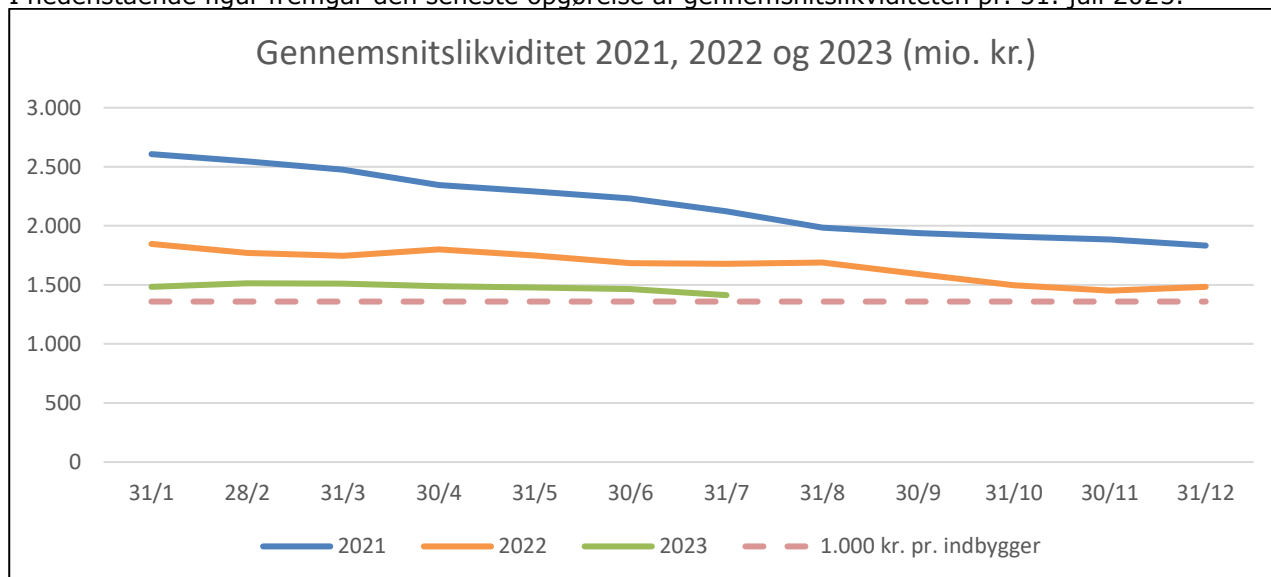
Der er vedlagt et uddybende bilag om regionens langfristede gæld inkl. leasing og OPP i perioden 2024-2027.

8. Likviditet i budget 2024

Budgetloven medfører, at Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Effekten af budget 2024 på gennemsnitslikviditeten vil blive vurderet på baggrund af budgetforligsdrøftelserne.

I nedenstående figur fremgår den seneste opgørelse af gennemsnitslikviditeten pr. 31. juli 2023.

På baggrund af økonomiaftalen 2024, hvori der indgår en ekstraordinær styrkelse af regionernes likviditet og kompensation for afholdte merudgifter i forbindelse med Covid-19, er det forventningen at likviditetsniveauet vil stige i 2024. Der er dog kun tale om en midlertidig løsning, idet der med økonomiaftalen 2024 ikke er fundet en varig løsning på finansiering af regionernes gæld.

For budget 2024 er der følgende forhold, der vil påvirke regionens likviditet:

- I Økonomiaftalen for 2024 er der, som tidligere år, ikke fuld finansiering af regionens afdrag på lån. Der er afsat en pulje til refinansiering af afdrag der i år er på 950 mio. kr. og det forudsættes, at Region Midtjylland får dækket 250 mio. kr. af afdragene. De resterende afdrag på ca. 80,0 mio. kr. finansieres ved brug af likviditet.
- I økonomiaftalen for 2024 indgår der en ekstraordinær styrkelse af regionernes likviditet på 1.500 mio. kr. fordelt efter bloktilskudsnøglen. Region Midtjyllands andel kommer derfor til at udgøre ca. 326 mio. kr.

9. Flerårsbudgettet for Sundhed

Der er foretaget en vurdering af de overordnede forventninger til ændringer i udgifter og indtægter i de kommende år på sundhedsområdet i Region Midtjylland. Nedenfor er der en gennemgang af de enkelte poster. I forklaringerne vil der være sammenfald med forklaringer til budgettilpasninger og økonomivurderinger samt nødvendige prioriteringer i budget 2024.

Tabellen nedenfor viser de forventede ændringer i forhold til budget 2024. Der er tale om akkumulerede tal.

Tabel 11. Flerårsoversigt for sundhedsområdet 2025-2027

Mio. kr. (akkumulerede tal)	2025	2026	2027
Indtægter			
Realvækst - Økonomaftale	-217,3	-434,5	-651,8
Bløktilskudsfordeling	-50,0	-100,0	-150,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	16,6	16,6	16,6
Udgifter			
Demografimidler til hospitaler	100,0	200,0	300,0
Hospitalsmedicin	68,0	136,0	204,0
Tilskudsmedicin	20,0	40,0	60,0
Praksissektor	25,0	50,0	75,0
Lægelige uddannelser	12,0	14,3	16,6
Leasing	-6,0	-12,0	-12,0
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0	30,0	45,0
Ambuflex og licenser - Budget 2022	2,8	2,8	2,8
Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt - Budget 2022	-1,2	-2,7	-2,7
Digitalisering - Budget 2023	4,4	12,1	12,1
Hjemtagning af rengøring på Aarhus			
Universitetshospital - Budget 2023	-7,2	-7,2	-7,2
Regionsrådsvalg	4,5	0,0	0,0
Hvordan har du det?	3,3	0,0	0,0
Finansiering af sensorbaserede glukosemålere til diabetespatienter	6,0	12,0	18,0
Udvidelse af plasmaferesetapninger i Region Midtjylland	-6,0	-6,0	-6,0
Oprettelse af Region Midtjyllands natordning	-4,0	-4,0	-4,0
Differentieret livmoderhalskræftscreening	0,0	-1,2	-1,2
Finansiering af TVÆRSPOR	0,6	0,6	0,6
I alt	-13,5	-53,2	-84,2

Tabellen viser at der under forudsætning af budgetbalance i 2024, forventes balance i de kommende år. I 2024 forventes et råderum på 13,5 mio. kr. stigende til 84,2 mio. kr. i 2027. Det bemærkes, at der er væsentlige usikkerheder forbundet med de forskellige skøn i flerårsbudgettet.

Realvækst - Økonomaftale

Der forventes en årlig realvækst på 1,0 mia. kr. svarende til 217,3 mio. kr. for Region Midtjylland. Dette skøn er naturligvis forbundet med usikkerhed. Regeringen har tilkendegivet, at realvæksten skal dække det demografiske træk for regionerne, der er skønnet til at være 1,0 mia. kr. pr. år. Realvæksten i økonomaftalen for 2024 er på 1,35 mia. kr.

Bloktilskudsfordeling

Fremskrivninger af befolkningstilvæksten for regionerne viser, at i de kommende år vil være Region Midtjylland der har den højeste befolkningstilvækst blandt regionerne, hertil kommer at det ligeledes er Region Midtjylland der har den højeste vækst i andelen af borger på 65+ år. På den baggrund forventes det, at ændringer i bloktilskudsnøglen vil medføre en stigende andel af bloktilskuddet til Region Midtjylland, svarende til ca. 50 mio. kr. årligt.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

Det er aftalt i Økonomaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfondsbyggerierne omfordeles på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Da Region Midtjyllands andel af Kvalitetsfondsmidlerne, og i særdeleshed andel af effektiviseringskravene knyttet til kvalitetsfondsprojekterne, er større end regionens bloktilskudsandel, betyder denne aftale, at Region Midtjylland skal aflevere 16,6 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 149,4 mio. kr. til de andre regioner, som følge af denne aftale.

Demografimidler - hospitaler

Hospitalerne i Region Midtjylland har i de seneste år modtaget demografimidler i forbindelse med indgåelsen af budgetforliget.

Hospitalerne har behov for demografimidler bl.a. for at:

- Håndtere pres på driften
- Sikre kerneydelserne
- Håndtere den demografiske udvikling
- Stigninger i bloktilskudsnøglen modsvares af udgiftspres på hospitalerne, som følge af stigende befolkning, og efterspørgsel herfra
- Stigende udgifter til personale
- De seneste år er der i Økonomaftalen givet realvækst til at imødegå det demografiske træk. Det demografiske træk medfører bl.a. stigende aktivitet på hospitalerne

På den baggrund foreslås det, at der i overslagsårene prioriteres 100 mio. kr. til demografimidler til hospitalerne.

Hospitalsmedicin

Der forventes stigende udgifter til hospitalsmedicin på 68,0 mio. kr. årligt. Skønnet er baseret på den gennemsnitlige stigning i de senere år.

Tilskudsmedicin

Der forventes en stigning i udgifterne til tilskudsmedicin på 20 mio. kr. årligt. Skønnet er baseret på den gennemsnitlige stigning i de senere år.

Praksissektor

Der er afsat 25 mio. kr. årligt til realvækst på praksisområdet. Beløbet er afsat på baggrund af forventede stigninger som følge af den demografiske udvikling og overenskomsterne.

Lægelige uddannelser

Se uddybende beskrivelse under *forslag til yderligere nødvendige prioriteringer*.

Dimensioneringsplanen medfører stigende udgifter til lægelige uddannelser. Den forventede profil for udgifterne er indarbejdet i flerårsbudgettet.

Leasing

Region Midtjylland benytter leasing som finansiering i en række sammenhænge, bl.a. i forbindelse med investeringsplanen. Det forventes faldende udgifter til centrale leasingydere i de kommende år.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med Budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. I de efterfølgende budgetter er der ligeledes afsat midler til puljen. I budget 2024 er der ikke afsat midler til pulje til ubalancer og konsolidering på baggrund af behovet for besparelser. Det foreslås, at der i overslagsårene, i lighed med tidligere år, afsættes 15 mio. kr.

AmbuFlex og licenser – budget 2022

I Budget 2022 blev der prioriteret midler til licenser og AmbuFlex. Der er en stigende profil på udgifterne frem til 2025.

Midlertidig sikring af fysisk kapacitet til de særlige pladser i Regionspsykiatrien Midt - Budget 2022

Den midlertidige placering af de særlige pladser udfases i 2025. På den baggrund forventes udgifterne reduceret i 2025 og helt at bortfald i 2026.

Digitalisering – budget 2023

I budget 2023 blev der prioriteret midler til stigende udgifter til Sundhed.dk og licenser. Udgiftsprofilen er stigende frem til 2026. Udgiftsprofilen er indarbejdet i flerårsbudgettet.

Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital – budget 2023

I budget 2023 blev der prioriteret midler til hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital. Nogle af udgifterne var engangsudgifter til oplæring mv. Derfor er der et fald i udgifterne i 2025.

Regionsrådsvalg

I 2025 gennemføres regionsrådsvalg. På den baggrund er der behov for at afsætte midler til afholdelse af valget.

Hvordan har du det?

I 2025 gennemføres undersøgelsen "Hvordan har du det?". På den baggrund er der behov for at afsætte midler til at gennemføre undersøgelsen.

Finansiering af sensorbaserede glukosemålere til diabetespatienter

Se uddybende beskrivelse under *Nødvendige prioriteringer*.

Udgifterne indføres over 5 år, der forventes en årlig vækst på 6,0 mio. kr.

Udvidelse af plasmaferesetapninger i Region Midtjylland

Se uddybende beskrivelse under *Nødvendige prioriteringer*.

Etableringsudgifterne bortfalder i 2025 hvorfor udgiftsniveauet falder med 6,0 mio. kr.

Oprettelse af Region Midtjyllands natordning

Se uddybende beskrivelse under *Nødvendige prioriteringer*.

Etableringsudgifterne bortfalder i 2025 hvorfor udgiftsniveauet falder med 4,0 mio. kr.

Differentieret livmoderhalskræftscreening

Se uddybende beskrivelse under *Nødvendige prioriteringer*.

Den nuværende forsøgsordning udløber i 2025. Det er endnu ikke besluttet hvilken løsning der skal anvendes herefter.

Finansiering af TVÆRSPOR

Se uddybende beskrivelse under *Nødvendige prioriteringer*.

Udgiftsprofilen stiger med 0,6 mio. kr. i 2025.

10. Tidsplan for den videre behandling af budget 2024

Nedenfor er tidsplanen for den videre politiske behandling af budget 2024.

Tidsplan for den politiske behandling af budget 2024

Dato	Aktivitet
15. august	Forretningsudvalget 1. behandler forslag til budget 2024.
16.-17. august	Budgetseminar II
17. – 24. august	Bilaterale drøftelser mellem regionsrådsformand og gruppeformænd.
23. august	Regionsrådet 1. behandler forslag til budget 2024.
28. august	Præsentation og drøftelse af Investeringsplan 2024-2032
5. september kl. 9.00	Budgetforligsdrøftelser.
19. september	Forretningsudvalget 2. behandler budget 2024.
27. september	Regionsrådet 2. behandler budget 2024.
Efteråret 2023	Der arbejdes med besparelsesforslag indenfor de blokke/temaer, som regionsrådet har bedt om med henblik på endelig udmøntning i december
12. og 20. december	Forretningsudvalget og regionsrådet behandler udmøntning af besparelser

Sideløbende med den politiske behandling vil regionens ledelse være i dialog med medarbejderne via MED-systemet. Tidsplanen herfor er vist nedenfor.

Tidsplan for dialog og inddragelse af MED-systemet

Dato	Aktivitet
10. august	Forslag til budget 2024 (budgetnotat, der er materiale til regionsrådets 1. behandling) fremsendes til ledelsesområderne med henblik på drøftelse i HovedMED-udvalgene og eventuel afgivelse af høringssvar.
16. august	Repræsentanter fra RMU deltager i regionsrådets budgetseminar II
24. - 25. august	RMU Døgnseminar. RMU drøfter forberedelsen af dialogen med forretningsudvalget 10. oktober.
25. august	Frist for høringssvar fra HMU til 2. behandlingen af budget 2024 + høringssvar fra evt. øvrige høringsparter.
30. august	Frist for supplerende høringssvar fra RMU/RMU-formandsskabet efter de har haft lejlighed til at se høringssvar fra HMU.
10. oktober	RMU afholder fællesmøde med forretningsudvalget om blandt andet det vedtagne budget 2024.